

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 18 Δεκεμβρίου 2016

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

Η μοναδική ομορφιά του παιδαγωγικού διαλόγου

Ο διάλογος όπως και η συνάντηση των ανθρώπων για την «ονομάτιση» του κόσμου, είναι μια θεμελιακή προϋπόθεση για την πραγματική ανθρωπότητά τους.

Π. Φρέιρε, Η αγωγή του καταπιεζόμενου

Ίσως να είναι και η πιο ιερή **μορφή** διαλόγου αλλά και η πιο **αυθεντική** επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων. Ίσως **φαινομενικά** να υπάρχει μεγάλη ανισότητα μεταξύ των δύο πλευρών αυτού του διαλόγου, αλλά είναι τέτοιο το περιεχόμενό του και το όλο σκηνικό του που όχι απλά και μόνο **αίρουν** τη φαινομενική ανισομέρεια, αλλά ακόμα παραπάνω ουσιαστικοποιούν τα μέγιστα την όλη **τελετουργία** της συντελούμενης πράξης. Γιατί και οι δύο πλευρές, παιδαγωγός και παιδαγωγούμενος, έχουν εξ ορισμού κατανοήσει το βαρύ φορτίο της συνάντησης και της όλης διαλεκτικής σχέσης τους.

Η ως έναν βαθμό αβεβαιότητα της παιδαγωγικής πράξης μετασχηματίζεται και καθίσταται προνομιακή δυναμική του παιδαγωγικού διαλόγου, για να υπεισέλθει ο προσωπικός χαρακτήρας και για να εκφραστεί αυθεντικά η ακεραιότητα κάθε μιας πράξης ξεχωριστά. Πολύ ορθά, έχει διατυπωθεί η άποψη ότι η παιδαγωγική στο συνολικό της σχήμα έχει μεν επιστημονική θεώρηση αλλά σε κάθε περίπτωση χαρακτηρίζεται και ως μια μορφή τέχνης, ως έκφραση δημιουργίας που θα διατηρεί ταυτόχρονα τη βεβαιότητα των επιστημονικών πορισμάτων αλλά και θα μορφοποιεί την ελαστικότητα κάθε ιδιαίτερης συνάντησης. «*Η Παιδαγωγική πράξη αποτελεί τέχνη, όχι νοούμενη ως στοχασμός του ωραίου, αλλά ως εμπειρία απελευθέρωσης των παιδαγωγούμενων. Ο Πινέδα, είτε με την ιδιότητα του παιδαγωγού γονιμοποιημένη με την ιδιότητα του καλλιτέχνη, είτε αναστοχαζόμενος ο ίδιος ως προϊόν ενός εκπαιδευτικού συστήματος φυλακή, μπορεί να συνομιλεί με τον εκπαιδευτικό κόσμο για την παιδαγωγική και την εκπαίδευση μέσα από το ιδιότυπο τρίπτυχο γνώσης- ευαισθησίας- εμπειρίας*».

Και ο δυναμισμός του παιδαγωγικού διαλόγου είναι ακριβώς σε ό,τι διαμείβεται μεταξύ εκπαιδευτικού και εκπαιδευόμενου. Ποια είναι τα στοιχεία αυτού του διαλόγου; Υπάρχουν κατ' αρχήν τα συστατικά / θεσμικά σημεία του. Η παιδαγωγική σχέση είναι διαμεσολαβημένη από τους σκοπούς της εκπαίδευσης και από τα αντικειμενικά σημεία (αναλυτικά προγράμματα, σχολικά βιβλία, παιδαγωγικές μέθοδοι κλπ) που έχει συστήσει η πολιτεία. Έχει κατ' αρχήν ένα συγκεκριμένο τυπικό λειτουργικό και διέπεται από τους κανόνες που κουβαλάει η αγωγή μέσω των αιώνων. Στοχεύει σε απόλυτα προσδιορισμένους μαθησιακούς κάθε φορά στόχους. Χαρακτηρίζεται (ή οφείλει να χαρακτηρίζεται) από τον αλληλοσεβασμό μεταξύ των δύο πλευρών, από τη μεταξύ τους ισοτιμία και από τη βαθιά αγάπη. «*Η εκπαίδευση είναι μια πράξη αγάπης, επομένως μια*

2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

πράξη θάρρους. Δεν πρέπει να φοβάται την αντιπαράθεση, την ανάλυση της πραγματικότητας, τη δημιουργική συζήτηση, αν δε θέλει να καταλήξει σε παρωδία» (Paulo Freire). Εδώ βασιλεύει η απόλυτη ειλικρίνεια, γιατί μόνο έτσι μπορεί να αναζητηθεί η αλήθεια και να ασκηθεί η αγωγή των νέων.

Το σχολείο είναι ζωντανό εργαστήριο προαγωγής των ανθρωπιστικών αξιών. Είναι ένα σχέδιασμα ζωής, που συνδιαμορφώνεται μέσα στη σχολική αίθουσα. Εδώ έγκειται η μεγάλη πρόκληση του εκπαιδευτικού, να αναπτύξει το διάλογο ως τη βασιλική οδό προς την χειραφέτηση του εκπαιδευόμενου, γιατί «η αρωγή που παρέχεται από το δάσκαλο στην εξάσκηση της ευφυΐας του μαθητή είναι μια αρωγή προς την ελευθερία κι όχι ένας περιορισμός της».

Παράλληλα ενυπάρχουν τα μη τυπικά, τα έχοντα άρωμα διαπροσωπικό στοιχεία του διαλόγου. Εδώ είναι η τέχνη – με τη μορφή που προαναφέρθηκε –, που έχει την πρώτο λόγο. Εδώ είναι οι προσωπικότητες στο σύνολό τους, που θα τεχνοτροπήσουν πάνω στον καμβά της πραγματικότητας αλλά και στο φαντασιακό σύμπαν των φιλοδοξιών και των ονείρων των εκπαιδευόμενων. Και το όλο σκηνικό θα δημιουργηθεί από το διάλογο – με την ευρεία έννοια του όρου – μεταξύ των υποκειμένων της παιδαγωγικής πράξης. «*Η αγωγή αρχίζει με την άρση της αντίφασης δασκάλου-μαθητή, με τη συμφιλίωση των δύο πόλων της αντίφασης, έτσι που και οι δυο να είναι ταυτόχρονα και δάσκαλοι και μαθητές... Με το διάλογο, ο δάσκαλος-των-μαθητών και οι μαθητές-του-δάσκαλου, παύουν να υπάρχουν και αναδύεται μια νέα σχέση: του δασκάλου-μαθητή με τους μαθητές-δασκάλους*».

Ο παιδαγωγικός διάλογος εξυψώνει την πνευματικότητα εκπαιδευόμενων και εκπαιδευτικών. Αποκαλύπτει την αρετή των ανθρώπων, γιατί μόνο έτσι μπορεί να ευδοκιμήσει σε κλίμα ισοτιμίας και μετριοπάθειας, σωφροσύνης και ορθολογισμού. Καλλιεργεί και προάγει τον συναισθηματικό κόσμο τους φέρνοντας στην πρώτη γραμμή της ματιάς – που ρίχνουμε στον κόσμο και στον εαυτό μας – την αγάπη. Και απ' εδώ εκπηγάει η απόλυτη ομορφιά αυτού του διαλόγου. Ο μεγάλος στοχαστής και παιδαγωγός Π. Φρέιρε δίνει εύστοχα την ουσία του θέματός μας. «*Όταν δεν αγαπώ τον κόσμο, όταν δεν αγαπώ τη ζωή, όταν δεν αγαπώ τους ανθρώπους, δεν μπορώ να ανοίξω διάλογο. Από την άλλη μεριά ο διάλογος είναι ανύπαρκτος χωρίς ταπεινοφροσύνη*».

Κείμενο του Ν.Τσούλια, 21/04/2015

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1α. « Ο διάλογος είναι ανύπαρκτος χωρίς ταπεινοφροσύνη». Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω άποψης σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων.

Μονάδες 8

B1β. Να εντοπίσετε τον τρόπο πειθούς της πέμπτης παραγράφου (Παράλληλα ενυπάρχουν ... μαθητές-δασκάλους») του κειμένου καθώς και τα μέσα με τα οποία αυτός επιτυγχάνεται.

	ΑΠΟ 18/12/2016 ΕΩΣ 05/01/2017
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Μονάδες 5

B2α. Γιατί, κατ' αρχήν, παράλληλα: Τι δηλώνουν οι διαρθρωτικές λέξεις; Να τις αντικαταστήσετε με άλλες, ώστε να διατηρείται η συνοχή του κειμένου.

Μονάδες 3

B2β. Να γράψετε τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου του κειμένου, καθώς και έναν πλαγιότιτλο.

Μονάδες 5

B3α. Να γράψετε μια συνώνυμη λέξη για καθεμιά από τις λέξεις της πρώτης παραγράφου του κειμένου με έντονη γραφή λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: μορφή, αυθεντική, φαινομενικά, αίρουν, τελετουργία.

Μονάδες 5

B3β. Να δημιουργήσετε μία πρόταση για καθεμιά από τις συνώνυμες λέξεις που επιλέξατε, έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο, το γένος κλπ.)

Μονάδες 5

B4α. Η λέξη άρωμα (πέμπτη παράγραφος) χρησιμοποιείται με την κυριολεκτική/ δηλωτική ή με την μεταφορική/συνυποδηλωτική της σημασία; Γράψτε μια πρόταση χρησιμοποιώντας τη λέξη άρωμα με την αντίθετη σημασία από αυτήν που διαπιστώσατε παραπάνω στο κείμενο.

Μονάδες 2

B4β. Να δικαιολογήσετε τη χρήση της διπλής παύλας και των εισαγωγικών στην τελευταία παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 2

Γ. Ο συγγραφέας Νίκος Τσούλιας υποστηρίζει ότι ο παιδαγωγικός διάλογος ίσως να είναι και η πιο ιερή μορφή διαλόγου αλλά και η πιο αυθεντική επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων. Να ετοιμάσετε μια επιστολή προς τον καθηγητή της τάξης σας προτείνοντάς του να εντάξει ουσιαστικότερα τη συζήτηση στη διδασκαλία του. Να αναλύσετε τους λόγους που κάνουν το διάλογο απαραίτητο στη διδασκαλία, αλλά και τα αποτελέσματά του στους συμμετέχοντες και στην εκπαιδευτική πράξη. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

	ΑΠΟ 18/12/2016 ΕΩΣ 05/01/2017
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 18 Δεκεμβρίου 2016
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Το συγκεκριμένο κείμενο πραγματεύεται την αξία του διαλόγου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στην αρχή αξιολογεί τον παιδαγωγικό διάλογο ως την πιο καθαρή και σημαντική, παρά την ανισότητά της, μορφή επικοινωνίας, τονίζοντας βέβαια ότι η παιδαγωγική συνδυάζει έναν επιστημονικό και συνάμα καλλιτεχνικό χαρακτήρα μέσω της απελευθερωτικής της δύναμης να μετουσιώνει τη γνώση σε ευαισθησία και δημιουργία. Για τον λόγο αυτό ο παιδαγωγικός διάλογος κινείται στο πλαίσιο της ισότητας και της αλληλοεκτίμησης ακολουθώντας τα θεσμικά όρια που θέτει η πολιτεία. Στόχος του είναι να καλλιεργήσει τις ανθρωπιστικές αξίες που οφείλουν να διέπουν τη ζωή και συνάμα να προάγει τις διαπροσωπικές σχέσεις με ανάδειξη της προσωπικότητας εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων. Συνοψίζοντας ο διάλογος της παιδείας αναβαθμίζει τον πνευματικό και συναισθηματικό κόσμο των συμμετεχόντων.

B1a. Ο διάλογος είναι ανύπαρκτος χωρίς ταπεινοφροσύνη. Κάτι τέτοιο ισχύει απόλυτα, αν λάβει κανείς υπόψη του ότι στόχος της διεξαγωγής διαλόγου είναι η γόνιμη ανταλλαγή ιδεών και απόψεων με απώτερο σκοπό την αναζήτηση της αλήθειας. Η διαδικασία αυτή απαιτεί άτομα με διευρυνμένο πνεύμα, απαλλαγμένα από προκαταλήψεις, έτοιμα να ασκήσουν, αλλά και να δεχτούν την καλοπροαίρετη κριτική, που θα επιφέρει διορθώσεις και αλλαγές προς το καλύτερο και το πιο συμφέρον για το σύνολο. Παράλληλα, ο εποικοδομητικός διάλογος δεν προάγεται με την εμμονή σε αυθεντίες, φανατισμό και μισαλλοδοξία, αλλά με τον σεβασμό, τη μετριοπάθεια, την ταπεινοφροσύνη των διαλεγόμενων, ώστε σε κλίμα συνεργασίας και αλληλοκατανόησης να μπορέσουν να προάγουν την επικοινωνία.

	ΑΠΟ 18/12/2016 ΕΩΣ 05/01/2017
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B1β. Στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου εντοπίζεται επίκληση στο συναίσθημα κυρίως με τη χρήση μεταφορικού λόγου (θα τεχνοτροπήσουν πάνω στον καμβά της πραγματικότητας αλλά και στο φαντασιακό σύμπαν των φιλοδοξιών και των ονείρων των), καθώς και το στοιχείο της περιγραφής (Η αγωγή αρχίζει ... τους μαθητές-δασκάλους).

B2α. Η διαρθρωτική λέξη «γιατί» δηλώνει αιτιολόγηση και μπορεί να αντικατασταθεί με το «επειδή».

Η διαρθρωτική φράση «κατ' αρχήν» εκφράζει χρονική σχέση και μπορεί να αντικατασταθεί με τη φράση «πρώτα απ' όλα».

Η διαρθρωτική λέξη «παράλληλα» δηλώνει προσθήκη και μπορεί να αντικατασταθεί με το «ταυτόχρονα».

B2β. Τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου του κειμένου είναι:

Θεματική περίοδος: Η ως έναν βαθμό αβεβαιότητα ... κάθε μιας πράξης ξεχωριστά.

Λεπτομέρειες / Σχόλια: Πολύ ορθά, έχει διατυπωθεί ... γνώσης- ευαισθησίας- εμπειρίας».

Κατακλείδα: Στην παράγραφο δεν εντοπίζεται πρόταση κατακλείδα.

Πλαγιότιτλος δεύτερης παραγράφου: «Η επιστημονική και καλλιτεχνική πτυχή της παιδαγωγικής».

B3α. Μορφή: εκδοχή

Αυθεντική: γνήσια

Φαινομενικά: εικονικά

Αίρουν: απομακρύνουν

Τελετουργία: ιεροτελεστία, τυπικό

	ΑΠΟ 18/12/2016 ΕΩΣ 05/01/2017
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B3β. Το δικαστήριο αφού άκουσε την **εκδοχή** και των δύο πλευρών, κατηγορού και κατηγορούμενου, αποφάνθηκε υπέρ του δεύτερου λόγω της αξιόπιστης επιχειρηματολογίας του.

Ο έμπειρος κριτικός τέχνης μπορεί να αξιολογήσει την ποιότητα ενός έργου και να διακρίνει τη **γνήσια**, πρωτότυπη δημιουργία από την απομίμηση.

Η διαρκής ενασχόληση του ατόμου με το διαδίκτυο δημιουργεί αγοραφοβικές τάσεις, αφού ο άνθρωπος μαθαίνει να ζει στον **εικονικό**, ηλεκτρονικό κόσμο αδυνατώντας να ανταποκριθεί στις επικοινωνιακές προκλήσεις του πραγματικού.

Η πνευματική καλλιέργεια σε συνδυασμό με την αναπτυγμένη κριτική ικανότητα **απομακρύνουν** τα βασικά αίτια της χειραγώγησης της κοινής γνώμης από επιτήδειους δημαγωγούς και λαϊκιστές.

Το χριστουγεννιάτικο τραπέζι αποτελούσε για αυτούς σωστή **ιεροτελεστία**, καθώς εφάρμοζαν όλες τις λεπτομέρειες που αφορούσαν την τοποθέτηση των μελών της οικογένειας γύρω από αυτό.

B4α. «Παράλληλα ενυπάρχουν τα μη τυπικά, τα έχοντα **άρωμα** διαπροσωπικό στοιχεία του διαλόγου.» : Η λέξη «άρωμα» στη συγκεκριμένη πρόταση χρησιμοποιείται με τη μεταφορική/ συνυποδηλωτική της σημασία.

Με κυριολεκτική σημασία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξής:

« Τα τριαντάφυλλα στον κήπο ανέδυναν το χαρακτηριστικό, έντονο **άρωμά** τους.»

	ΑΠΟ 18/12/2016 ΕΩΣ 05/01/2017
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

- B4β.** α) – *που ρίχνουμε στον κόσμο και στον εαυτό μας* –: με τη χρήση της διπλής παύλας στο συγκεκριμένο σημείο ο συγγραφέας προσθέτει μια προσωπική του τοποθέτηση για την ματιά του ανθρώπου.
- β) «*Όταν δεν αγαπώ τον κόσμο ... χωρίς ταπεινοφροσύνη*»: με τη χρήση των εισαγωγικών μεταφέρονται αυτούσια τα λόγια του παιδαγωγού Π. Φρέιζε.

Γ. Γ. Πρόλογος

Θεσσαλονίκη, 30 Μαρτίου 2015

Αξιότιμε, κύριε καθηγητά,

Είναι γνωστό σε όλους μας πόσο πιο ενδιαφέρον και εποικοδομητικό γίνεται το μάθημα όταν διεξάγεται με τη μορφή διαλόγου. Έχετε παρατηρήσει ότι κάθε φορά που γίνεται συζήτηση μέσα στην τάξη αφυπνίζονται σχεδόν όλοι οι μαθητές και επιδιώκουν να πάρουν το λόγο για να εκφράσουν την προσωπική τους εκτίμηση και να προτείνουν ιδέες και λύσεις. Είναι φανερό ότι ο διάλογος κινητοποιεί το πνεύμα και ενισχύει τη συλλογικότητα των μελών της μαθητικής αίθουσας. Για το λόγο αυτό με την παρούσα μου επιστολή θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας κάποιες από τις ιδέες μου για την ενίσχυση της διαλεκτικής διαδικασίας στην παιδαγωγική πρακτική.

Κύριο Μέρος

1^ο ζητούμενο: Προτάσεις για ουσιαστικότερη ένταξη της συζήτησης στη διδασκαλία.

- Ας ξεκινήσουμε λαμβάνοντας υπόψη ότι για να συμμετάσχει κάποιος σε μια συζήτηση απαιτείται άρτια γλωσσική ικανότητα. Καλό, λοιπόν θα ήταν να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη γλωσσική διδασκαλία, ώστε όλοι οι μαθητές που επιθυμούν να εκφράσουν τη σκέψη τους να μην αποθαρρύνονται λόγω συστολής εξαιτίας της γλωσσικής τους ένδειας.
- Ο διάλογος θα μπορούσε να προωθηθεί κυρίως σε μαθήματα όπως η έκθεση και η λογοτεχνία, που από τη φύση τους εγείρουν ανησυχίες και προβληματισμούς σχετικά με την προβολή και αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων. Με τη διεξαγωγή

2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

διαλόγου ακούγονται θέσεις των μαθητών που αφορούν φαινόμενα που άπτονται διαχρονικών πολιτικών, πολιτιστικών, πνευματικών αναζητήσεων, προκύπτουν νέα δεδομένα, επιτυγχάνεται σφαιρικότερη αντίληψη της πραγματικότητας.

- Φυσικά, καλό θα ήταν να εισαχθούν με ταχύτερους ρυθμούς και να εφαρμόζονται τακτικότερα και πιο μεθοδικά νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, όπως η ενασχόληση με ομαδικές εργασίες ή η παρουσίαση του μαθήματος με την ανάθεση ρόλων στους μαθητές. Στις περιπτώσεις αυτές οι μαθητές συνδιαλέγονται μεταξύ τους, λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις των άλλων, βρίσκονται σε ετοιμότητα για να παραθέσουν τα δικά τους επιχειρήματα ή να αντικρούσουν τα αντίστοιχα των συνομιλητών τους.
- Καλό θα ήταν οι εκπαιδευτικοί να ξεφεύγουν από το στενό, ασφυκτικό πλαίσιο της παράδοσης της διδακτέας ύλης και να προωθούν συζητήσεις που αφορούν την επικαιρότητα, που αφορμώνται από τις βαθύτερες ανησυχίες των μαθητών. Το σχολείο χρειάζεται να ενδιαφέρεται και για την παιδεία, την προσωπικότητα των νέων, να αφουγκράζεται τα προβλήματά τους και να προσπαθεί να δώσει λύσεις στα αδιέξοδά τους. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί με τη βοήθεια του διαλόγου.
- Πιστός στο σύγχρονο ρόλο του καθοδηγητή-συντονιστή ο σημερινός εκπαιδευτικός πρέπει να κρατά σε εγρήγορση τους μαθητές, να φέρνει στο προσκήνιο πάντα νέους προβληματισμούς, που απαγκιστρώνουν από την παθητικότητα και τη στείρα μάθηση. Ο διάλογος θα πρέπει να αποτελεί το μέσο κινητοποίησης της ευφυΐας, της αντίληψης, της κριτικής των μαθητών.

2^ο ζητούμενο: Αιτίες της σπουδαιότητας του διαλόγου στη διδασκαλία και αποτελέσματά του.

- Η διδασκαλία με τη βοήθεια του διαλόγου συνδράμει στη διαμόρφωση της κοινωνικής και δημοκρατικής συνείδησης των νέων. Ο μαθητής μαθαίνει να σέβεται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των συμμαθητών του, γεγονός που κάνει ευκολότερη τη μετάβασή του στην κοινωνία ως πολίτη με δημοκρατικά φρονήματα. Παράλληλα, λαμβάνει υπόψη τη γνώμη των άλλων, κατανοεί την αξία της

2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

πολυφωνίας, της ομαδικότητας και της συνεργασίας στο πλαίσιο των οργανωμένων κοινωνιών.

- Ο διάλογος είναι σημαντικός φορέας της ηθικής καλλιέργειας του ατόμου. Με τη βοήθειά του τόσο οι μαθητές όσο και οι εκπαιδευτικοί καταρρίπτουν εγωκεντρικές και αλαζονικές τάσεις, παύουν να συμπεριφέρονται ως αυθεντίες, σταματούν να υπονομεύουν τη συλλογικότητα. Αντίθετα με τον γόνιμο και εποικοδομητικό διάλογο δίνεται η δυνατότητα της ελεύθερης έκφρασης και ανταλλαγής απόψεων, που επιφέρει τη μετριοπάθεια και την ταπεινοφροσύνη, στοιχεία σημαντικά για την αγαστή συνύπαρξη.
- Ταυτόχρονα, ο διάλογος συμβάλλει στην ανάπτυξη του πνεύματος, την όξυνση της κρίσης, την ενίσχυση της φαντασίας. Μέσω της ειρηνικής συζήτησης οι μαθητές αποκομίζουν πολύτιμες γνώσεις, ασκούνται στην άσκηση κριτικής, επιχειρούν με τη φαντασία και τη γνώση να ευαισθητοποιηθούν και να διευρύνουν τους ορίζοντές τους. Επιπλέον, οδηγούνται και σε ένα είδος αυτοκριτικής, αυτοελέγχου και αυτογνωσίας, στοιχεία που τους καθιστούν πολύτιμους ομιλητές και ακροατές ενός παιδαγωγικού διαλόγου.
- Σπουδαία είναι ακόμα και η ψυχική αποφόρτιση και ανάταση που βιώνεται με τη διεξαγωγή διαλόγου στο χώρο του σχολείου. Ο μαθητής νιώθει ότι εντάσσεται ομαλά σε μια ομάδα με την οποία επικοινωνεί και ικανοποιεί έτσι την ανάγκη του «ανήκειν». Εξωτερικεύει τους προβληματισμούς του και αναζητά λύσεις μέσα από το άκουσμα των απόψεων συνομηλίκων του, μοιράζεται τα πιστεύω του, προτείνει λύσεις και νιώθει ισότιμο μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Επίλογος

Καταλαβαίνετε, επομένως, κύριε καθηγητά, ότι η διαλεκτική διαδικασία στη μαθησιακή πορεία είναι ένα θέμα που απασχολεί τους μαθητές. Δεν είμαστε αδιάφοροι ούτε αντιμετωπίζουμε τον διάλογο ως ευκαιρία αποσυντονισμού του εκπαιδευτικού προσανατολισμού. Αυτό που φαίνεται, όμως ότι χρειάζεται να οργανωθεί αρτιότερα είναι η

	ΑΠΟ 18/12/2016 ΕΩΣ 05/01/2017
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

διεξαγωγή διαλόγου χωρίς συναισθηματισμούς, φανατισμό και την πρόθεση από την πλευρά ιδίως των εκπαιδευτικών να μονοπωλούν τη συζήτηση. Πολλές είναι οι υποσχέσεις για διάλογο που δυστυχώς μένουν κενές περιεχομένου και για τον λόγο αυτό είναι χρήσιμο να συμβάλλουμε όλοι για να ξανακερδίσει την χαμένη του αξία και σημασία μέσα στη σχολική αίθουσα.

Με εκτίμηση ένας μαθητής